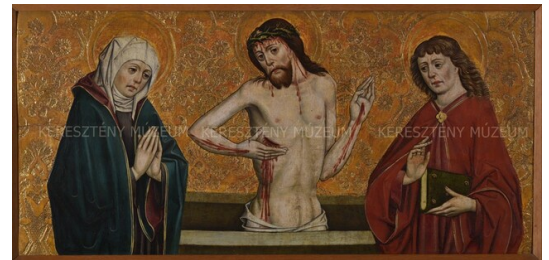

Vir Dolorum, Mária és János között

Kálvária-oltár Garamszentbenedekről - predella

Alkotó	A Jánosréti Szent Miklós-oltár mesterének műhelye (ú.n. Jánosréti mester)
Készítés ideje	1470 körül
Anyag	fenyőfa
Technika	tempera
Méret	magasság: 46 cm
Leltári szám	55.25

Leírás

Az oltár 1875 előtt, elemeire bontva került Esztergomba. Úgy tűnik, a kétoldalas szárnyképek kettéválasztására már korábban sor került, a primási képtár megnyitásakor, 1875-ben a táblaképek új keretezést kaptak. Az oltár jelenlegi szerkezete az 1972-75 közötti években végzett restaurálások során, illetve azokat követően készült. Az újabb kutatás műhelymunkaként határozza meg a korábban legalábbis részben, a középkép és a predella vonatkozásában, az ú.n. Jánosréti mester saját kezű alkotásának tekintett garamszentbenedeki Kálvária-oltárt. Egyértelművé vált az is, hogy a mestert a műhelyt irányító vállalkozóként kell elképzelnünk, aki leginkább festőként működött, esetleg szobrászi feladatokat is vállalt, míg a többi mesterrel alkalmilag szerződött. A műhely székhelye valószínűleg a gazdag Körnöcbányán, esetleg Garamszentbenedeken lehetett. A környezetébe sorolható alkotások viszonylag magas száma és sokfélesége is szükségessé teszi a "Jánosréti mester" működéséről és oeuvre-jéről korábban alkotott kép felülvizsgálatát.

Proveniencia

Simor gyűjtemény. A garamszentbenedeki bencés apátságból.

Restaurálás

1959 Varga Dezső. A hatvanas-hetvenes években elvégzett beavatkozások során az oltár minden táblaképének felületéről korábbi kiegészítéseket távolítottak el. A táblákat a szétfűrészelést követően parkettázták. A későbbi restaurálások alkalmával a parkettarendszereket eltávolították, a fatáblákat lesorvasztották és a festményeket új panelre, új hordozóra ültették.

Bibliográfia

- Dušan Buran (ed.): Gotika. Dejiny slovenského výtvarného umenia. (Gótika. A szlovák képzőművészet története). Slovenská národná galéria v Bratislave. Bratislava, 2003. Kiállítási katalógus. (M. Sugar) 476, 478, 714.
- Pannonhalma 2001: Paradisum Plantavit. Bencés Monostorok a Középkori Magyarországon. Szerk. Takács Imre. Pannonhalma 2001. Kiállítási Katalógus., 631 (Takács Imre).
- Poszler Györgyi: A jánosréti mester. <http://artportal.hu/lexikon/klasszikusok/janosreti-mester>
- Prokopp Mária: Török Gyöngyi - A Jánosréti Szent Miklós Főoltár a Magyar Nemzeti Galériában. In: Művészet 31/3(1990), 62-63.
- Urbach Zsuzsa: Oltártörténetek. In: Könyvvilág 35/1. (1990), 11.
- Cséfalvay Pál, szerk.: Keresztény Múzeum, Esztergom. Budapest, 1993. Corvina. 176 (Török Gy.).
- Kerny Terézia: Kézírt és rajzi dokumentumok a jánosréti templom berendezésének történetéhez. In: Ars

Hungarica 20 (1992), 115–120.

- Keller Anna: A Jánosréti mester és köre a művészettörténeti szakirodalomban. In: Ars Hungarica 18 (1990), 187–200.
- Kerny Terézia: Török Gyöngyi: A jánosréti Szent Miklós-főoltár a Magyar Nemzeti Galériában. Könyvismertetés. In: BUKSZ 2 (1990). 377–379.
- Cidlinská, Libuše: Gotické Krídlové oltáre na Slovensku, Bratislava 1989. 58–59.
- Török Gyöngyi: A jánosréti Szent Miklós-főoltár a Magyar Nemzeti Galériában, Budapest 1989.
- A Magyar Nemzeti Galéria Régi Gyűjteményei (szerk.: Mojzer Miklós), Budapest, 1984. 40–43., 53–55.
- Radocsay D.: A középkori Magyarország faszobrai, Budapest, 1967. 73–75., 176–177.
- Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Budapest 1955, 103–109., 337–340.
- Czobor Ágnes: Az esztergomi Keresztény Múzeum kiállításának vezetője. Esztergom 1955., 5–6. (1. kép).
- Radocsay Dénes: Az esztergomi kiállítás magyar anyaga. Szabad Művészet IX. 1955. I. 1. sz. 7–13., 11.
- Horváth E: Il rinascimento in Ungheria. Annuarii III Roma 1939, 102. –Magyarország műemléki topográfiája I. Esztergom 1. Esztergom műemlékei (összeállította: Genthon István; Budapest 1948), 26–28.
- Lepold A - Lippay L. Esztergomi útikönyv. Esztergom 1938, 54.
- Rados Jenő: Magyar oltárok. Bp 1938, 36.
- Csánky Miklós: A Iócei Vir dolorum oltár. In: Magyar Művészet 13 (1937) 58.
- Horváth Henrik: H. Heinrich Faust és a bécsi gobelinek. Tanulmányok Budapest Múltjából, I. Budapest 1932, 68.
- Péter András: Genthon István - A régi magyar festőművészet. Könyvismertetés. In: Magyar Művészet 8(1932) 320.
- Genthon István: A régi magyar festőművészet. Vác, 1932, Pestvidéki Nyomda, 54–56, 38 kép.
- Péter András: A magyar művészet története. I. Bp. 1930, 1916.
- Genthon István - Fenyő Iván: Régi magyar képek a Szépművészeti Múzeumban. Magyar Művészet IV. 1928. 4. sz. 71–95.: 1928, 75.
- Gerevich Tibor: Esztergomi Műkincsek, in Prímás Album, Budapest 1928, 179–263., 210.
- Gerevich Tibor: A régi magyar művészet európai helyzete. Budapest 1924., 12–13, 23.– Genthon István: Magyar művészek Ausztriában a Mohácsi vészig. Bp. 1927, 57–58.
- Gerevich Tibor: Kolozsvári Tamás, az első magyar képtáblafestő. Az O.M. Régészeti Társulat Évkönyve. 2 (1923/26), 32.
- Gerevich Tibor: Régi és újabb magyar festők a prímási képtárban. In: Vasárnapi Újság 1916/35. 552–553., 553.
- Maszlaghy F. Az esztergomi hercegprímási képtárban levő művek jegyzéke. II. bővített kiadás. Esztergom 1891, 31–32.
- -Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion XVI (1885), 524.
- Maszlaghy Ferenc: Az esztergomi Hercegprímási Képtárban lévő művek jegyzéke. Esztergom 1878, 32.

Kapcsolódó műtárgyak

- 55.24 Kálvária
- 55.26 Keresztvétel
- 55.27 Sírbatétel
- 55.28 Feltámadás
- 55.29 Noli me tangere
- 55.30 Olajfák hegye
- 55.31 Krisztus elfogatása
- 55.32 Krisztus ostromozása
- 55.33 Krisztus Pilátus előtt